

Dato 15.12. 2016
Sagsnr. 2016 - 4559
Aktid. 308901

PLO Analyse

Praksis med lukket for tilgang

Hovedbudskaber

- På under tre år er antallet af praksis, der har lukket for tilgang af patienter, gået fra ca. 38 pct. til ca. 59 pct.
- I Region Nordjylland har mere end 80 pct. af alle praksis lukket for tilgang, mens Region Syddanmark har den laveste andel på 41,4 pct. af praksis med lukket for tilgang.

Baggrund

Flere steder i landet er der udfordringer med at besætte ledige stillinger som alment praktiserende læger. Specielt Region Nordjylland og Region Sjælland er udfordret, men også i flere af Danmarks større byer samt kommunerne på den københavnske vestegn opleves der problemer med at finde nye læger, når de gamle stopper.

Når lægestillinger ikke besættes, kan patienterne i de berørte klinikker søge en anden praksis, men kun hvis der er andre læger i området, der har åbent for tilgang. I overenskomsten om almen praksis er det aftalt, at den enkelte praksis kan lukke for tilgang, når antallet af gruppe 1-patienter pr. lægekapacitet overstiger 1600.

Antallet af praksis med lukket for tilgang kan godt variere fra dag til dag alt efter antallet af patienter i den enkelte praksis, men det samlede antal af praksis med lukket for tilgang fortæller derfor noget om, hvor godt et område er rustet til at modtage flere patienter, og en høj andel af praksis med lukket for tilgang er ofte et udtryk for, at der mangler læger i et givent område. Herudover kan et højt antal af regions- og udbudsklinikker, mange ubesatte ydernumre og et højt gennemsnitligt antal patienter pr. læger være udtryk for lægemangel.

FAKTA BOKS: Lukket for tilgang

Overenskomst om almen praksis

§ 7 Praksisstørrelse

Stk. 1. En praksis, der har mere end 1600 gruppe 1-sikrede tilmeldt pr. lægekapacitet, har ret til efter skriftlig meddelelse til regionen straks at få lukket for tilgangen af gruppe 1-sikrede.

Stk. 5. Praksis, der har lukket for tilgang af gruppe 1-sikrede, får automatisk på ny åbnet for tilgang, når antal tilmeldte gruppe 1-sikrede falder til under 1475 pr. lægekapacitet.

I stk. 2-4 beskrives en række forhold, der kan sænke grænsen under de 1600 patienter, eksempelvis hvis lægerne har et større antal gruppe 2-sikrede patienter, er beskæftiget som bedrifts- eller kommunallæge, er 60 år eller derover, er yngre nyrekrutteret læge, underviser eller har fagpolitisk arbejde.

2/10

Mere end halvdelen af praksis har lukket for tilgang

En opgørelse foretaget i september 2016 på baggrund af data i Yderregisteret viser, at 59,0 pct. af praksis har lukket for tilgang¹. En tilsvarende opgørelse pr. 1. januar 2014 viste, at 37,7 pct. havde lukket for tilgang. Pr. 1. januar 2015 var tallet steget til 45 pct.

Bagerst i dette notat er udviklingen vist på landsplan via kort over de enkelte kommuner, hvor udviklingen illustreres i hhv. 2014, 2015 og 2016.

Udviklingen i de enkelte regioner vil blive gennemgået i de følgende afsnit.

¹ Hvis udbuds- og regionsklinikker, der skal have åbent for tilgang, medregnes er andelen på 59,5 pct.

Region Hovedstaden

I Region Hovedstaden har 61,5 pct. af praksis lukket for tilgang af nye patienter.

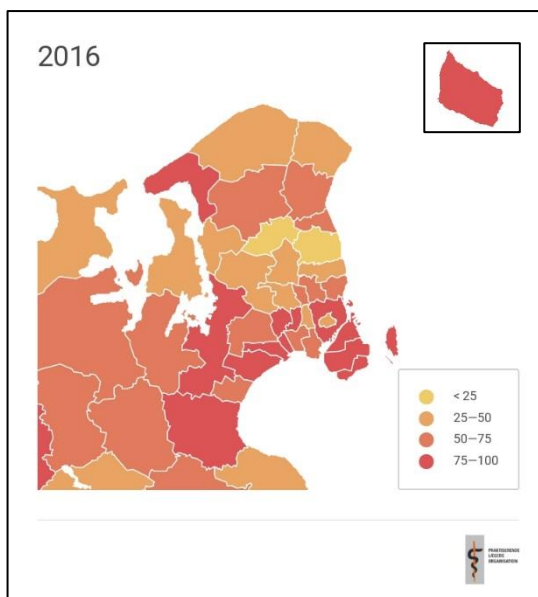
Specielt kommunerne på den københavnske vestegn, så som Glostrup, Ishøj, Vallensbæk, Albertslund, Brøndby og Høje-Taastrup, har en stor andel af praksis lukket for tilgang. I de tre førstnævnte kommuner har alle praksis lukket for tilgang. Rødovre adskiller sig fra de øvrige kommuner på Vestegnen ved at have en af de laveste andele i Hovedstaden af klinikker med lukket for tilgang.

Udover vestegnskommunerne har en stor del af praksis i Københavns Kommune og på Amager (Tårnby og Dragør Kommuner) også lukket for tilgang.

I Halsnæs Kommune og Bornholms Regionskommune har patienterne også svært ved at få en ny læge, idet alle praksis i de to kommuner har lukket for tilgang.

I den modsatte ende af regionen har Rudersdal, Allerød, Gribskov, Frederikssund og Egedal en lav andel af praksis med lukket for tilgang.

Hvis man ser på udviklingen fra 2014 til 2016, har specielt Bornholm oplevet en voldsom udvikling, idet øen i 2014 kun havde 8 pct. praksis med lukket for tilgang. I 2016 har alle klinikker lukket for tilgang. Kun en enkelt kommune, Dragør, har i perioden oplevet en reduktion i antallet af praksis med lukket for tilgang. Her er andelen faldet fra 83 pct. til 80 pct.

Region Hovedstaden	
Glostrup Kommune	100,0%
Ishøj Kommune	100,0%
Vallensbæk Kommune	100,0%
Halsnæs Kommune	100,0%
Bornholms Regionskommune	100,0%
Dragør Kommune	80,0%
Københavns Kommune	78,0%
Albertslund Kommune	76,9%
Tårnby Kommune	75,0%
Brøndby Kommune	73,3%
Høje-Taastrup Kommune	72,7%
Hvidovre Kommune	59,1%
Herlev Kommune	58,3%
Hørsholm Kommune	55,6%
Gladsaxe Kommune	55,2%
Gentofte Kommune	54,1%
Fredensborg Kommune	50,0%
Hillerød Kommune	50,0%
Frederiksberg Kommune	48,1%
Furesø Kommune	47,4%
Ballerup Kommune	45,0%
Lyngby-Taarbæk Kommune	37,5%
Helsingør Kommune	34,8%
Egedal Kommune	33,3%
Frederikssund Kommune	33,3%
Gribskov Kommune	27,3%
Rødovre Kommune	25,0%
Allerød Kommune	22,2%
Rudersdal Kommune	22,2%

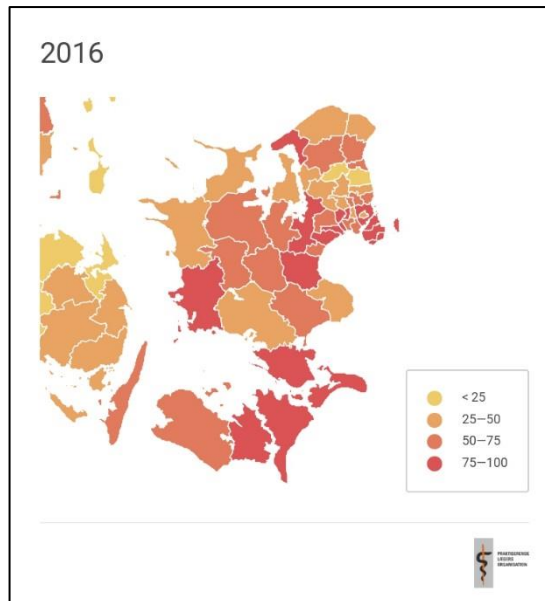
Region Sjælland

I Region Sjælland er udfordringen med praksis med lukket for tilgang større end i Region Hovedstaden, således har 69,8 pct. af praksis lukket for tilgang af nye patienter.

I regionen er der generelt store problemer, både i de helt sydlige kommuner såsom Lolland, Guldborgsund og Vordingborg. Men også i kommunerne tæt på hovedstadsområdet, Roskilde, Solrød og Greve, hvor andelen med lukket for tilgang er høj.

I Odsherred, Kalundborg, Næstved og Stevns Kommuner er der den laveste andel af praksis med lukket for tilgang.

I forhold til 2014 er det specielt i de større byer, at man oplever udfordringer med, at praksis har lukket for tilgang. Således er Sorø, Faxe og Holbæk Kommuner gået fra ikke at have nogle praksis med lukket for tilgang til, at nu har mere end halvdelen lukket for tilgang. Kalundborg og Guldborgsund er de eneste to kommuner, der oplever et fald i andelen, men der er tale om beskedne fald på mellem 2 og 5 procentpoint.

Region Sjælland	
Roskilde Kommune	93,5%
Slagelse Kommune	88,0%
Greve Kommune	85,7%
Vordingborg Kommune	84,2%
Køge Kommune	83,3%
Guldborgsund Kommune	80,0%
Ringsted Kommune	66,7%
Lolland Kommune	64,7%
Lejre Kommune	62,5%
Faxe Kommune	55,6%
Holbæk Kommune	52,6%
Solrød Kommune	50,0%
Sorø Kommune	50,0%
Kalundborg Kommune	44,4%
Odsherred Kommune	40,0%
Næstved Kommune	40,0%
Stevns Kommune	33,3%

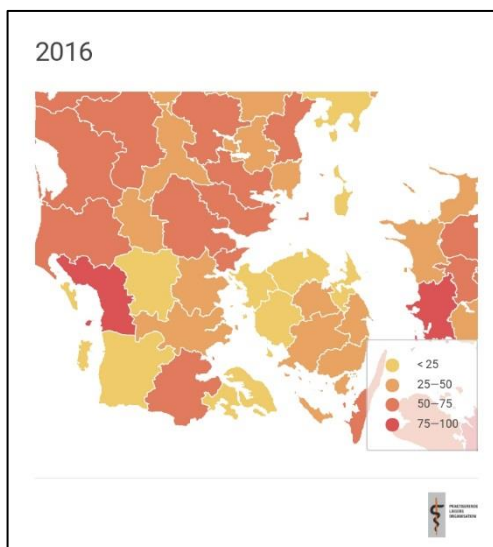
Region Syddanmark

Region Syddanmark er den region, der har de mindste udfordringer i forhold til antallet af praksis med lukket for tilgang af nye patienter. Således har 41,4 pct. af praksis i regionen lukket for tilgang.

I regionens nordvestlige kommuner, Esbjerg og Varde, ses der de største udfordringer med praksis med lukket for tilgang. Herefter følger Vejle og Fredericia, og endelig har også Langeland Kommune en høj andel af praksis med lukket for tilgang.

Generelt er antallet af kommuner med mange praksis lukket for tilgang begrænset i regionen. I Tønder Kommune har alle praksis åbent for tilgang. Tilsvarende har de nordfynske kommuner også en stor andel af praksis, der har åbent for tilgang.

Selv om regionen har en lavere andel af praksis med lukket for tilgang, er andelen af praksis med lukket for tilgang de fleste steder steget i forhold til 2014. I Fredericia (fra 11,8 pct. til 58,8 pct.) og Vejle (fra 24,1 pct. til 65,5 pct.) er man gået fra at have forholdsvis få praksis med lukket tilgang til mange. Tilsvarende ses det i Varde og Esbjerg Kommuner, hvor antallet af praksis med lukket for tilgang er steget med 25 procentpoint eller mere. I modsat retning er andelen af praksis med lukket for tilgang faldet i flere fynske kommuner, Faaborg-Midtfyn, Kerteminde, Odense og Nordfyns, fra 2014 til 2016.

Region Syddanmark	
Esbjerg Kommune	87,18%
Langeland Kommune	66,67%
Varde Kommune	66,67%
Vejle Kommune	65,52%
Fredericia Kommune	58,82%
Aabenraa Kommune	50,00%
Svendborg Kommune	47,37%
Odense Kommune	37,10%
Kolding Kommune	36,67%
Nyborg Kommune	33,33%
Billund Kommune	27,27%
Faaborg-Midtfyn Kommune	26,67%
Haderslev Kommune	26,67%
Ærø Kommune	25,00%
Assens Kommune	20,00%
Vejen Kommune	15,38%
Sønderborg Kommune	13,64%
Kerteminde Kommune	12,50%
Middelfart Kommune	11,11%
Nordfyns Kommune	11,11%
Tønder Kommune	0,00%
Fanø Kommune	0,00%

Region Midtjylland

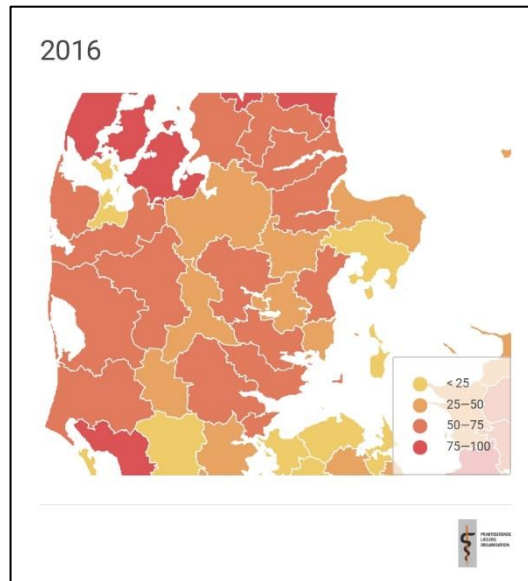
I Region Midtjylland har lidt over halvdelen, 54,1 pct., af alle praksis lukket for tilgang i 2016.

Udfordringerne med lukkede praksis er specielt et problem i nogle af regionens større kommuner, så som Randers, Herning, Horsens og Holstebro.

Herudover er der udfordringer med en stor andel af praksis med lukket for patienter i de kommuner, der ligger nordligst i regionen tæt på Region Nordjylland, såsom Skive og Lemvig. Dog adskiller Struer Kommune sig fra de øvrige kommuner i området ved, at kun 22 pct. af praksis har lukket for tilgang, hvilket er blandt de laveste i regionen.

Også i Aarhus Kommune er der udfordringer med praksis lukket for tilgang, således har, hvad der svarer til tre ud af fem praksis i byen lukket for tilgang af patienter.

Generelt er der sket en forøgelse af antal af praksis med lukket for tilgang i regionen, specielt i og omkring de større byer. I forhold til 2014 er andelen af praksis med lukket for tilgang steget med mere end 20 procentpoint i både Randers, Holstebro og Herning. Andelen er til gengæld faldet i flere af kommunerne omkring Aarhus, Norddjurs, Syddjurs og Odder, i perioden fra 2014 til 2016.

Region Midtjylland	
Skive Kommune	87,50%
Herning Kommune	68,75%
Randers Kommune	68,57%
Horsens Kommune	68,18%
Lemvig Kommune	66,67%
Holstebro Kommune	61,11%
Århus Kommune	60,00%
Hedensted Kommune	57,14%
Ringkøbing-Skjern Kommune	56,25%
Silkeborg Kommune	50,00%
Skanderborg Kommune	46,67%
Norddjurs Kommune	43,75%
Viborg Kommune	40,74%
Odder Kommune	30,00%
Ikast-Brande Kommune	30,00%
Favrskov Kommune	25,00%
Struer Kommune	22,22%
Syddjurs Kommune	0,00%
Samsø Kommune	0,00%

Region Nordjylland

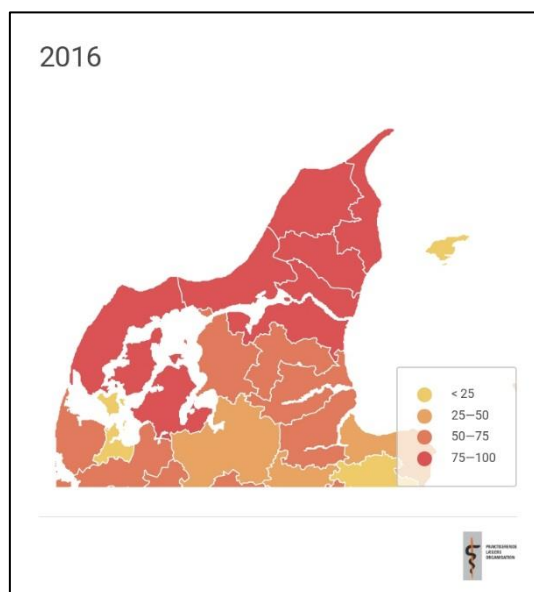
I Region Nordjylland er mere end 80 pct. af alle praksis lukket for tilgang. Regionen er dermed den region, der har størst udfordringer med praksis med lukket for tilgang.

Et andet tegn i regionen på, at der er for få læger, er, at regionen har den højeste andel af udbuds- og regionsklinikker, som i modsætning til almindelig praksis skal have åbent for tilgang. Op mod 7 pct. af patienterne i Nordjylland er tilknyttet en regions- eller udbudsklinik.

I hovedparten af de nordjyske kommuner har mere end 80 pct. af praksis lukket for tilgang. Kun én af de nordjyske kommuner ligger under 50 pct., og det er Læsø, der kun har én praksis. Specielt de nordligst beliggende kommuner er udfordret, bl.a. har alle praksis i Brønderslev Kommune lukket for tilgang. I Aalborg Kommune har, hvad der svarer til ni ud af ti praksis lukket for tilgang.

Regionens tre sydligst beliggende kommuner, Vesthimmerland, Mariagerfjord og Rebild, har alle en lavere andel af praksis med lukket for tilgang end de øvrige i regionen, men i alle kommuner er mere end halvdelen af praksis lukket for tilgang.

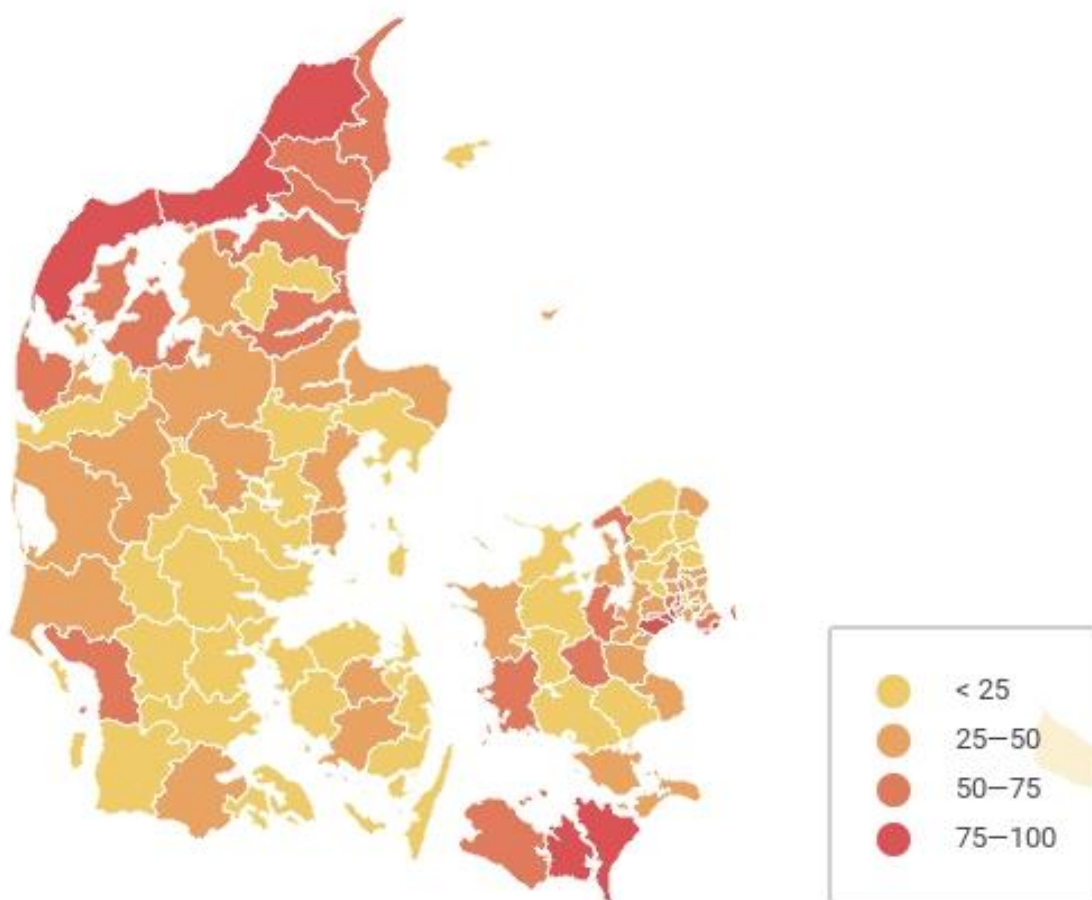
I forhold til 2014 er der kun sket en forbedring i andelen af praksis med lukket for tilgang i Thisted og Jammerbugt Kommuner, mens der i de øvrige kommuner er sket en forøgelse af antallet af praksis med lukket for tilgang. Det skal ses i lyset af, at mange af de nordjyske kommuner allerede tilbage i 2014 havde lukket for tilgang.

Region Nordjylland	
Brønderslev Kommune	100,00%
Aalborg Kommune	89,09%
Hjørring Kommune	87,50%
Morsø Kommune	85,71%
Frederikshavn Kommune	85,71%
Thisted Kommune	81,25%
Jammerbugt Kommune	80,00%
Vesthimmerland Kommune	60,00%
Mariagerfjord Kommune	56,25%
Rebild Kommune	50,00%
Læsø Kommune	0,00%

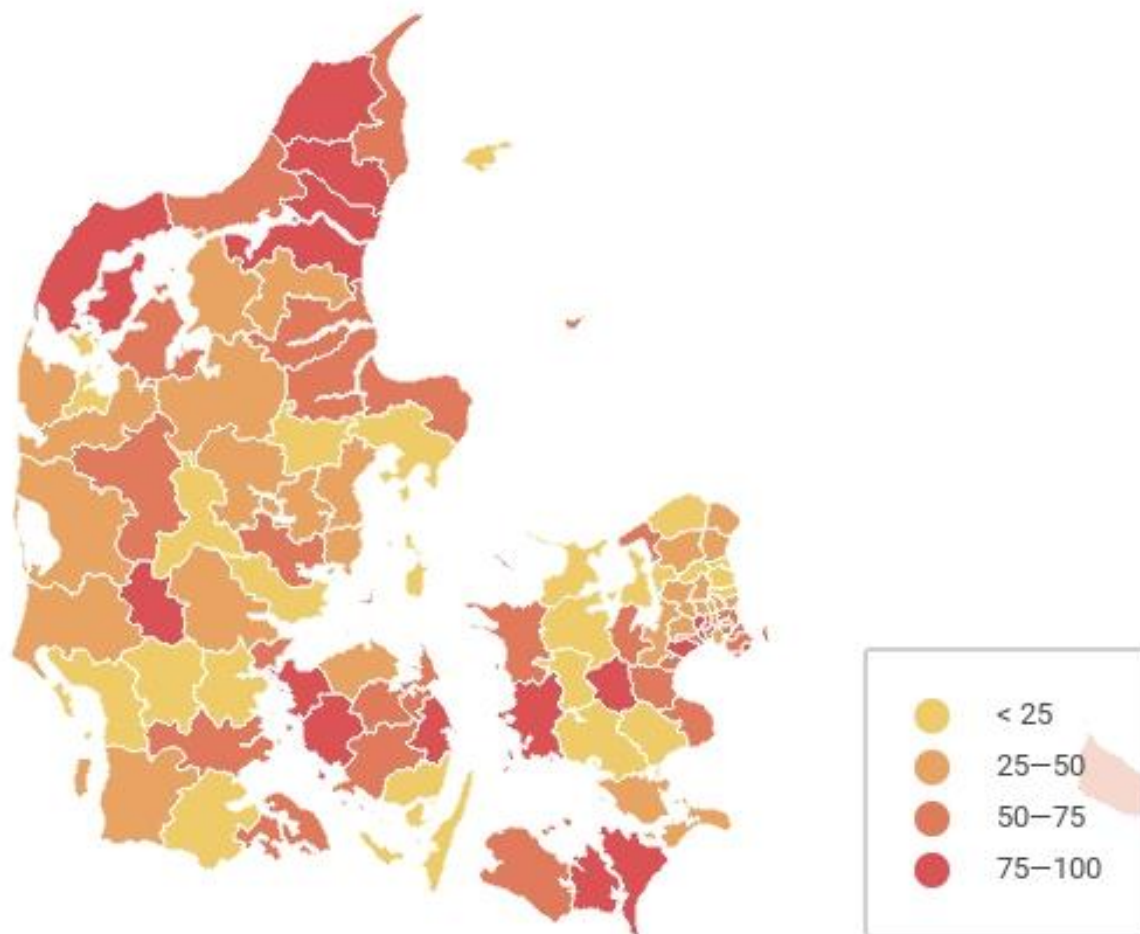
Andel af praksis med lukket for tilgang, 2014

2014

Andel af praksis med lukket for tilgang, 2015

2015

Andel af praksis med lukket for tilgang, 2016

2016

